A°. 1833. N°. 30.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 9 Maart.

FRANKFORT, den 5den Maart.

Een berigt van de Servische grenzen, van den 17den Februarij, meldt het volgende: De ijver, waarmede te Konstantinopel de organisatie van geregelde troepen werd doorgezet, schijnt te verflaauwen, en de Sultan al het vertrouwen in de geregelde troepen verloren te hebben, sedert de nieuwe taktiek voor het Ottomansche rijk zoo verderfelijk geworden is. Intusschen is het de betere organisatie van de Egyptische armee, en de meerdere krijgskunde van hare aanvoerders, welke haar de overwinning verschaffen. Men zegt, dat bijna alle geregelde regementen zullen hervormd worden, en voornamelijk ... in de krijgsdienst voorzien zal. Minder kostbaar is in allen gevalle dit stelsel; ook zou het bij de geringe kunde der Turksche officieren meer met den geest der natie strooken, vermits daarbij niets dan persoonlijke dapperheid met eenig natuurlijk verstand bij de officieren vereischt wordt. De vrede met *Mehemed-Ali* schijnt overigens zoo goed als gesloten. Een Servisch korps, hetwelk zich naar de hoofdstad zou begeven, heeft tegenbevel ontvangen. Prins *Milosch* wil thans alles in het werk stellen, om in alle districten van Servie den geest van orde te herstellen, daar men hem uit Petersburg en Konstantinopel schijnt aangespoord te hebben, om als scheidsman in de bestaande geschillen tusschen beiden te treden, en naar zijne eigene inzigten te werk te gaan, opdat alle bezwaren van Servische zoo wel als van Turksche onderdanen uit den weg geruimd, en elk voorwendsel tot onrustige bewegingen verwijderd worde. Op Bosnie zal de handelwijze van dezen vorst welligt eene gunstige uitwerking hebben, en de rebellen aldaar alle hoop ontnemen, om door Servie onderstend te worden; terwijl zij in vrees zullen zijn, wanneer zij niet tot gehoorzaamheid wederkeeren. Volgens brieven uit Konstantinopel, worden in Persie groote krijgstoerustingen gemaakt. Men spreekt van vorderingen, welke de Schah ten laste van Engeland inbrengt, en ten krachtigste ondersteunen wil (door eene bedreiging der Engelsche bezittingen in het Oosten?)

Van den 6den Maart.

Een Fransch koerier, die Konstantinopel den 12den Februarij verlaten heeft, is den 25sten dier maand door Weenen gekomen. Bij zijn vertrek heerschte in de Turksche hoofdstad de grootste rust; men zeide algemeen, dat er reeds een wapenstilstand met *Ibrahim*-pacha gesloten was, en laatstgemelde, zoo wel als de Porte, commissarissen had benoemd, om zich over de stelling en verpleging der Egyptische armee tot aan het sluiten van den vrede te verstaan. Het door de Porte aangevraagde Russische eskader heeft thans tegenbevel bekomen, wijl het gevaar voor de hoofdstad geweken is. Intusschen zou het kunnen gebeuren, dat, wanneer de vloot Sebastopol reeds mogt verlaten hebben, dezelve den Bosphorus binnenliep, en aldaar eerst van de nieuwe beschikking kennis bekwam. In allen gevalle zou dit in den staat van zaken niets veranderen; want, ofschoon het gerucht zich staande houdt, dat de Fransche zaakgelaste tegen allen werkdadigen bijstand van Rusland zou geprotesteerd hebben, zouden toch de vredelievende gezindheden van *Mehemed-Ali* alle noodzakelijkheid daarvan doen vervallen. — De Oostenrijksche luitenant kolonel *Prokesch van Osten* zou den 25sten Februarij naar Triest gaan, om zich naar Alexandria in te schepen. «Onze regering,» schrijft men uit Weenen, «welke zoo veel tot behoud van den vrede gedaan heeft, heeft besloten, om ook in de Oostersche aangelegenheden in dezen geest werkzaam te zijn, en de volledige schikking tusschen *Mehemed Ali* en den Sultan, gemeenschappelijk met de daartoe bereidwillige overige mogendheden, te helpen bevorden.» Men is hier overtuigd, dat de binnenlandsche vrede van het Ottomansche rijk voor langen tijd zal bevestigd wezen, zoodra er eens eene naauwkeurige bepaling der wederzijdsche betrekkingen tusschen den Grooten Heer en den Onder-Koning van Egypte tot stand gebragt is, en men hoopt, dat de Sultan alsdan den noodigen tijd zal winnen en benuttigen, om nieuwe krachten te verzamelen en in zijne armee, gelijk in 's lands inrigtingen, doelmatige verbeteringen in te voeren.

— Berigten uit Konstantinopel, van den 15den Februarij, met buitengewone gelegenheid ontvangen, behelzen de stellige tijding, dat de wapenstilstand tusschen de Porte en *Ibrahim*-pacha gesloten en reeds door den Sultan geratificeerd is. De ratificatie van *Mehemed Ali* denkt men dat nu ook spoedelijk zal volgen. Daardoor is een groote stap tot eene volledige schikking gedaan, en men rekent reeds met volkomene zekerheid op dezelve.

STUTGART, den 4den Maart.

Te Friedrichshaven en in den omtrek is den 27sten Februarij, 's ochtends om 3 uur en 28 minuten, eene aardbeving gevoeld. Dezelve duurde verscheidene seconden, en de schokken, die vrij sterk waren, gingen van het zuiden naar het noorden. Vele menschen werden uit den slaap gewekt, eenige sprongen zelfs van schrik uit het bed. Sedert den 26sten Feb. was de zuidewind in het gebergte: in den avond van dien dag drong dezelve door het Rijndal over het bovenste gedeelte van de Bodenzee, waarna dit meer, bij volledige windstilte, den ganschen nacht tot op den middag van den 27sten in hooge golven van het zuiden naar het noorden gedreven werd.

KOPENHAGEN, den 26sten Februarij.

Het oorlogs-fregat *Galathea* zal, naar men verneemt, nog dezen zomer naar Livorno vertrekken, om de thans voltooide marmeren standbeelden der twaalf apostelen van den beroemden *Thorwaldsen* af te halen.

De Koning heeft den Nederlandschen grondeigenaar, graaf *van Ranzow*, tot ridder van de Dannebrog-orde benoemd.

ANTWERPEN, den 4den Maart.

(Particuliere Correspondentie.)

Gelegenheid hebbende u kosteloos eenige tijding van mij te doen toekomen, wil ik dezelve dan ook niet laten voorbijgaan. Ik ben, even als de mijnen, zeer gezond naar den vleesche, maar wij lijden veel naar den ... handel omgaat. Wat toch wil de aankomst van twee of drie schepen zeggen in eene haven, die anders, zoodra de vorst over was, geheele vloten zag aankomen; ja, dit zijn nu de vruchten onzer onafhankelijkheid van Holland: alleen zij, die willens en wetens dom en blind zijn, en zich door de priesterpartij wat wijs laten maken, kunnen onze omwenteling *glorieus* (roemrijk) noemen. Ons misleid gemeen is inzonderheid zeer te beklagen, en waarlijk het gaat mij aan het hart, wanneer ik zakkedragers, kraankinderen, sjouwerlieden en dergelijke, die anders bij mij en anderen veel te verdienen vonden, nu langs straat zie zwerven, om voor vrouw en kind het sobere brood op te halen; dit is niet alleen hier zoo, maar op sommige plaatsen, zoo als te Gend, te Mechelen en te Leuven nog veel erger. Te Brussel, waar het hof van onzen Duitsch-Engelsch Franschen Koning is, zoude men nog al eenige levendigheid verwachten, maar dat is ook al narigheid en ellende, en de tegenwoordige hovelingen verteeren oneindig minder dan die van Koning *Willem* deden, maar hiervoor is eene gezonde reden, zij hebben van hun eigen geen geld en worden bovendien niet op zijn Hollandsch betaald. Toen men ons eerst gerevolutionneerd had, beloofde men gouden bergen, zoo als vrijdom van belastingen en ik weet niet welke vrijheden meer; maar dat is al te maal bij beloven gebleven, en of men niet genoeg had aan het betalen der contributien, ten behoeve van het land, besteedt men bovendien nog ons geld tot het oprigten van bataljons voor den Pretendent van Portugal, waarbij men de deserteurs van alle natien, hetzij vriend of vijand, aanneemt. Onlangs met eenen geënracineerden vriend van ons tegenwoordig gouvernement sprekende, en daarop aanmerkingen makende, kreeg ik ten antwoord: *En wel! men moet immers ook andere volken in den scheunen gift van de libertait doen deelen.* Maar ik dacht, in mijne eenvoudigheid, dat onze libertait zoo groot niet was, om er anderen nog wat van mede te deelen, en dat het ons weinig scheelen kan of don *Miguel* of don *Pedro* de Portugezen drillen, want op den echten vrijheidszin van den laatsten heb ik ook al niet veel vertrouwen. Ik, die geen staatkundige ben, zou liever zien, dat men dat geld gebruikte, om onze armen-kassen bij te staan.

BREDA, den 7den Maart.

(Particuliere correspondentie.)

Vier Belgische deserteurs, zijnde twee tamboers, een grenadier en een fuselier, die zich te Chaam aan een onzer wachtposten aangegeven hadden, zijn gisteren weder hier binnen gebragt en dadelijk verder getransporteerd, om te Tiel bij het korps *van Cleerens* te worden ingedeeld. De grenadier had behoord tot het Fransche leger, dat de citadel gebombardeerd heeft, en was, even als onderscheidene zijner landgenooten, naar de Belgische armee overgegaan.

VLISSINGEN, den 6den Maart.

Zr. Ms. stoomboot *Suriname* is heden naar Bath vertrokken, van waar dezelve, naar men verneemt, naar Londen zal stevenen.

Zr. Ms. korvetten *Pollux* en *Dolphijn*, kommandanten *Dufex* en *Lans*, zullen spoedig het dok verlaten en de Schelde opzeilen.

's GRAVENHAGE, den 6den Maart.

Het heeft Z. M., bij kabinets-rescript van 19 Februarij 1833, N°. 65, behaagd, om, gebruik makende van het voorbehoud, vermeld in art. 29 der wet van 31 Mei 1824, vrijdom van zegel en registratie te verleenen, voor de volgende door de plaatselijke besturen afgegeven wordende verklaringen, als: *a.* dat men in staat is zijne betrekkingen, welke zich in militaire dienst bevinden, en in de hospitalen opgenomen zijn, ten zijnen huize behoorlijk te verplegen; *b.* dat de tegenwoordigheid van een militair, die elders in garnizoen ligt of gekantonneerd is, vereischt wordt, ter plaatse van zijne betrekkingen, hetzij om familiezaken, overlijden, als anderzins, en *c.* dat er binnen de gemeente onder de ingezetenen geene aanstekende ziekte heerscht, hoedanige verklaringen met den naam van gezondheids-passen bestempeld worden.

— De bekende generaal *de Bourmont*, de veroveraar van Algiers, bevindt zich sedert eenigen tijd in deze residentie.

— Morgen zal de Tweede Kamer eene zitting houden. Heden hebben de afdeelingen zich met de ontwerpen, tot wijziging van het derde boek van het burgerlijk wetboek, bezig gehouden.

Gisteren was de kamer tot het houden van een comité bijeengeroepen, om de notulen te resumeren van de geheime zitting van den vorigen dag, waarin de minister van buitenlandsche zaken eenige openingen aan de leden gegeven heeft. Over de opstelling der notulen ontstond echter eene langdurige woordenwisseling. Sommige leden opperden daartegen onderscheidene bezwaren en meenden, dat er den vorigen dag geen bepaald besluit genomen, geene dankbetuiging vastgesteld ware. Anderen vroegen zelfs, of het bestuur der buitenlandsche aangelegenheden aan eene goedkeuring van de Staten-Generaal onderworpen kon worden ge-

acht, en daarover althans in vergadering kon worden beslist. Nadat nu onderscheidene leden, ook over den aard der bekomene inlichtingen, het woord hadden gevoerd, werden de notulen in dien zin vastgesteld dat, na het hooren van eenige leden, de vergadering over het algemeen met de gegeven inlichtingen van den minister van buitenlandsche zaken, waarvan echter de blijvende geheimhouding door den voorzitter der kamer verzocht is, genoegen heeft genomen. Deze redactie der notulen is ook op voorstel van een der leden aangenomen, die in de zitting van Vrijdag jl. het comité generaal hadden verlangd. De lezing is algemeen, op slechts enkele leden na, aangenomen, en de leden, die zich daartegen hebben verklaard, bragten daarvoor nog onderscheidene redenen bij.

AMSTERDAM, den 7den Maart.

Beurs berigten van den 6den dezer.

Onze beurs was heden, bij tamelijk veel affaire, zeer gewild, en bleven de prijzen van alle buitenlandsche fondsen voornamelijk hooger.

Van Londen van Zaturdag is weinig nieuws; men verwacht dagelijks onzen nieuwen ambassadeur, baron Dedel, en vleit men zich, dat door tusschenkomst der noordsche mogendheden eindelijk het geschil tusschen ons en Belgie vereffend zal worden; dit zijn gevoelens van de Engelsche effecten-handelaars.

Men begon in onze $2\frac{1}{2}$ pCt. à $45\frac{7}{8}$, 46, $45\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ en de prijs bleef 46 pCt.; oude 5 pCt. zijn à 85, $85\frac{1}{8}$, $84\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$ gedaan en bleven $84\frac{3}{4}$; nieuwe 5 pCt. $84\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; beide zijn die $\frac{1}{2}$ pCt. $81\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; in kansbiljetten was eenige handel à $18\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$ en restanten à $1\frac{5}{8}$ à $1\frac{3}{4}$; oorlogslasten $97\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$; 6 pCt. vrijwillige negotiatie 101; schatkist biljetten $100\frac{3}{4}$ à $\frac{5}{8}$; echter zijn de laatste vier soorten van effecten omtrent zonder affaire en bepaalt zich de handel tot enkele stukken.

Gedurige commissien *voor Brabandsche rekening* in Spaansche fondsen hebben deze fondsen doen rijzen, doch op het eind der beurs bleven dezelve iets meer aangeboden; 5 pCt. perpetuelen zijn à $65\frac{7}{8}$, 66, $66\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ gedaan, dezelve daalden tot $66\frac{1}{8}$ en bleven $66\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$; 3 pCt. perpetuelen begonnen $44\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, 45, $45\frac{1}{4}$, doch gingen terug tot 44 en bleven $44\frac{1}{4}$; uitgestelde Spanjaarden, waarvan gedurig veel voor *Duitsche rekening* gekocht wordt, hebben ook gevarieerd; men begon à $13\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 14, $14\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ wederom $14\frac{1}{8}$, 14, $13\frac{7}{8}$, $13\frac{1}{4}$ en bleven $13\frac{5}{8}$ pCt. Hoofdzakelijk zijn tegenwoordig Spaansche fondsen aan het spel onderhevig en is zelfs nog eene verdere prijsverhooging niet onwaarschijnlijk.

Van Russische fondsen hebben, voornamelijk papier-roebels, eene rijzing ondergaan, en heeft men begonnen à $63\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; naderhand zijn eenige partijen tot $64\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ verhandeld en de prijs blijft $64\frac{3}{4}$; oude en nieuwe Russen zonder variatie tegen gisteren; Russen van 1831 $88\frac{1}{4}$ en van 1833 88 pCt. hebben gedaan; er is veel commissie daarop voor binnenlandsche rekening.

Oostenrijksche metalieken blijven zeer gezocht: à $89\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ is daarin omgezet; van Pruissische loten zijn eenige partijen à 92 en $92\frac{1}{4}$ gedaan. Zuid-Amerikaansche fondsen waren gezocht en Brazilianen zijn door commissien voor Brabandsche rekening tot 62 pCt. opgeklommen, bleven echter $61\frac{1}{2}$; Columbianen 14 à $\frac{1}{4}$; Grieksche fondsen ook iets hooger.

Nieuws was ter beurs hoegenaamd niets.

Beurs van den 7den dezer.

Er was heden weinig affaire, en de koersen, over het algemeen, hebben zich op de hoogte van gisteren gesoutineerd, behalve Brazilianen, welke $1\frac{1}{2}$ pCt. hooger dan gisteren *zijn*.

ARNHEM, den 8sten Maart.

Eene geloofwaardige hand verzekert ons, dat hetgeen de Haarlemsche, (ook de onze) maar bovenal de Bredasche Courant en het dagblad van 's Gravenhage, nopens het comité generaal der Tweede Kamer, van den 4den Maart jl., hebben gezegd, de zaak, voor zoo verre het besluit der kamer betreft, in een zeer valsch daglicht stellen. De vergadering moet met kalmte en waardigheid over onzen politieken toestand hebben beraadslaagd; eenige leden hunne bekommeringen te kennen hebben gegeven, en dien dag, zoo wel als den volgenden, bij gelegenheid der redactie van de notulen, besloten zijn, om in de Staats-Courant te doen plaatsen: *dat men* OVER HET *algemeen genoegen nam met de inlichtingen, door den minister van buitenlandsche zaken gegeven.* Maar verre van *te bedanken voor de laatste genomene besluiten of gegevene instructien* der regering, schijnt het, dat dezen niet eens ter kennis van de vergadering werden gebragt, en geen der leden op de mededeeling van eenige stukken hoegenaamd aandrong. *De eenparigheid van stemmen*, waarvan de opgenoemde bladen spreken, bestond slechts daarin, dat men den minister dankte, voor deszelfs nadere vertrouwelijke mededeelingen. De woorden (door middel der officiële Staats-Courant), voor het publiek bestemd, werden op zettelijk zoodanig gekozen, dat zij noch goed- noch afkeuring te kennen gaven. Daarom zeide men *niet*, *volkomen*, of eenvoudig, *genoegen te nemen*, maar zulks OVER HET *algemeen met de inlichtingen* te doen, als ware het om te toonen, dat men er voor als nog in bleef berusten.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 7 Maart 2 El 5 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 20 D
Den 8 dito. 2 El 4 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 15 D

De ondergeteekenden hebben ter behoeve der verdedigers van het *Kasteel van Antwerpen*, de bijgelegene sterkten en vloot, nader ontvangen: van de S. C. te A. ƒ 6: — van de groote societeit te Arnhem ƒ 33-5½.

Arnhem, den 7 Maart 1833.

H. H. DONKER CURTIUS.
J. M. DE KEMPENAER.

Op den 27sten Februarij 1833, overleed te WEZEL, in den ouderdom van omtrent 74 jaren, aan verval van krachten, de Hoog Welgeboren Heer *JAN BARTHOLOMEUS GODFRIED van WEILER ter POELWYK.*

Op den 6den Febraarij 1833, is te ARNHEM, in den ouderdom van 66 jaren overleden, Vrouwe *JOHANNA FREDERICA HEREFORD*, Wede. van wijlen den Wel Ed. zeer Geleerden Heer SIMEON BEVERLY HEREFORD.

A. BOORZAIER Az.
C. A. BEVERLY.
Executeuren.

---

† † § BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Arnhem* zijn voornemens, op Zaturdag den 23sten Maart 1833, 's middags ten twaalf ure, op het Raadhuis in het openbaar te verpachten het STADS VEER OVER DEN RYN, zoo voor deze Stad als te *Driel*; waarvoor de conditien achtdagen te voren op de Secretarie zullen kunnen gelezen worden.

---

§ † † Ten overstaan van den te *Velp* residerenden Notaris *von ROSENTHAL*, zal, in het Logement *de groote Zwaan*, aldaar, op Zaturdagen den 6den en 20sten April 1833, telkens des avonds ten 5 ure, ter inzetting en finalen verkoop geveild worden:

Het, om deszelfs verrukkelijke ligging, genoeg bekende BUITENGOED *Schoonoord*, gelegen aan den straatweg tegen over het voorschreve Logement, bestaande in HEERENHUIS, afgezonderd KOETSHUIS en STALLING, met uitgestrekten TUIN, beplant met onderscheidene VRUCHT- en andere BOOMEN, mitsgaders HEESTERGEWASSEN, doorsneden door aangename WANDELWEGEN, een en ander bevattende eene uitgestrektheid van 2 Bunders, 75 Roeden en 60 Ellen.

Het voorschreve perceel kan, wat de Plaats aangaat, dadelijk na den toeslag, en, met betrekking tot het Huis, op den 2den Mei aanvaard worden; kunnende dagelijks bezigtigd worden, mits voorzien van een toegang biljet, door voornoemden Notaris af te geven, bij wien hetzelve perceel tot den 1sten April aanstaande UIT DE HAND te bekomen en met vrachtvrije brieven te bevragen is

---

§ § § De Ondergeteekende brengt ter kennis van de daarbij belang hebbenden, dat dagelijks ten zijnen Kantore wordt gevaceerd tot het in ontvang nemen der bewijzen ter bekoming van STELLEN NIEUWE CONPONS, bij de Certificaten van $2\frac{1}{2}$ pCt. Nationale Werkelijke Schuld, onverschillig van welk Administratie-Kantoor.

Voorts worden alle houders van 5 pCt RECEPISSEN of BEWYZEN, gesproten uit de vrijwillige Geldleening van $93\frac{1}{2}$ Millioen, verwittigd, dat ten zijnen Kantore dagelijks dezelve kunnen worden ingeleverd, ten einde daaraan de Conversie en Certificaten of wel inschrijvingen op naam te bezorgen, zullende hij zich op den vervaltijd tevens belasten me de uitbetaling van de Coupons.

Arnhem den 8sten Maart 1833.

E. C. ENGELBERTS,
Commissionaris in Effecten.

---

§ † § Ruim 100 stuks zware EIKENBOOMEN, staande op het Erve *Groot Kell*, onder *Angerlo*, zullen op Donderdag den 14den Maart 1833, 's middags om 2 uren, publiek, bij perceelen, worden verkocht, ten huize van de Wed. *JANSEN*, in de herberg te *Bingerden*.

---

† § § Het publiek wordt verwittigd, dat de openbare BOEKVERKOOPING, ten huize van *Is. AnNYHOFF*, te *Arnhem*, niet zal plaats hebben den 18den Maart, maar *acht dagen later*, namelijk op *Maandag den 25sten derzelfde maand.*

---

† † § Door sterfgeval TE HUUR, te *Doetinchem*, om dadelijk te aanvaarden, een logeabel HUIS en TUIN, staande en gelegen in de Hezerstraat, en te bevragen bij den Heer *O. A. ANKERSMIT*, aldaar; brieven franko.

---

† † § Bij *F. HEEREMANS*, buiten *Haarlem*, aan de Brouwers-vaart, No. 222, zijn te bekomen Pijpenmandjes met ORANJE-, STOK- en andere ROOZEN, extra schoone PRIMULAVERUSSEN, 50 soorten keurige BLOEMZADEN, en 50 dito RENUNKEL-KLAAUWEN en meer andere losse BLOEMEN en PLANTEN, naar den tijd gevuld, voor ƒ 6-00, mits geld en brieven franko.

---

§ § § Ieder, die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de Boedels en Nalatenschappen van wijlen den Wel Edel Gestrengen Heer Mr. *WILLEM KOYMAN*, en van wijlen deszelfs Vader, den Wel Edelen Heer *ADRIANUS KOYMAN*, beiden gewoond hebbende en overleden te *Buren*, wordt verzocht daarvan ten spoedigste opgave te doen bij eersgenoemdes Executeur-Testamentair.

Dordrecht, den 1sten Maart 1833.

Mr A. G BROUWER.
Advocaat te *Dordrecht*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.

Mengelwerk.

Staatsregeling.

Den 20sten Januarij 1831 verklaarde onze minister van buitenlandsche zaken in 's lands vergadering: « dat het oogenblik daar was, om in de grondwet van het koningrijk die wijzigingen te brengen, welke hare toepassing alleen op *Noord-Nederland*, ten gevolge der scheiding, vorderde; dat Zijne Majesteit dit werk zou laten voorbereiden, en binnen kort eene wet over dit onderwerp aan Hun Edel Mog. voordragen, bij welke gelegenheid tevens zou kunnen overwogen worden, of het doelmatig ware, om de daarstelling van het beginsel der ministeriele verantwoordelijkheid, hetwelk geen deel van ons staatsregt uitmaakte, in aanmerking te nemen, en of de ondervinding zou kunnen geacht worden ook de voordragt van enkele andere wijzigingen der grondwet aan te raden.» Sinds het uitspreken dier merkwaardige woorden zijn er meer dan twee jaren verloopen, en nog is het gewenscht oogenblik niet gekomen, waarop die wijzigingen zijn voorgedragen geworden. Niet geheel ten onregte vraagt men soms: waarom daartoe dan toch niet wordt overgegaan? De omstandigheden zijn sedert 1831 niet zoo zeer van gedaante veranderd, dat hetgeen destijds mogelijk geacht werd, nu, in 1833, onmogelijk zou zijn geworden. Toen, even als nu, was de scheiding met *Belgie* aangenomen en erkend.

Reeds twee jaren zijn er echter verloopen, en de wijzigingen, die in 1831 *binnen kort* zouden worden aangeboden, hebben tot dus verre nog niet het licht gezien. Zijn dezelve vervaardigd, zijn dezelve opgemaakt? De natie verkeert daaromtrent in het onzekere, en van regeringswege is, sedert 1831, niets omtrent de verandering der grondwet, ten minste voor zoo ver wij weten, openbaar gemaakt. Wel herinneren wij ons, dat van hare zijde aan de Staten-Generaal is te kennen gegeven, dat, vóór die wijziging der grondwet, de buitenlandsche aangelegenheden moesten geregeld zijn; doch met welk oogmerk heeft men in 1831 dan een tegenstrijdig gevoelen geuit? De verandering der grondwet is bovendien, sedert 1831, zelfs mogelijker geworden, daar immers de uitgestrektheid van ons grondgebied, bij de steeds plaats hebbende staatkundige onderhandelingen, aan geene bedenking nog beknibbeling meer onderhevig is. In de dagbladen is in der tijd melding gemaakt van eene commissie, die met de herziening der grondwet belast zoude zijn geworden en bestaan uit de heeren VAN FABST TOT BINGERDEN en BORRET, leden van den raad van state, baron VAN LYNDEN VAN [illegible] en jhr. DE JONGE en GATS, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Van de benoeming noch van de handelingen dezer commissie is echter tot heden toe iets door de regering bekend geraakt, en men is alzoo onbewust of deze commissie werkelijk is benoemd, of zij een verslag van hare verrigtingen heeft ingeleverd, en welk gevolg dat verslag zou hebben gehad. Vurig wenschen wij derhalve, dat onze regering thans binnen kort een voorstel doen zal, dat zij reeds in 1831 doelmatig oordeelde; dat zij de herziening der grondwet niet langer uitstelle en den afloop der staatkundige onderhandelingen, even min als in 1831, afwachte om daarnaar de binnenlandsche te regelen. In het algemeen belang hopen wij, dat eindelijk de binnenlandsche aangelegenheden mogen geregeld worden, opdat de buitenlander moge zien, dat wij stellig de scheiding met *Belgie* verlangen; opdat het den Vorsten, die zoo geheel ten onregte *Nederland* voor oorlogzuchtig houden, moge blijken, dat wij den vrede wenschen en op onze inwendige belangen het oog vestigen, en ten einde wij uit de moeijelijkheden mogen geraken, die eene grondwet oplevert, welke in vele opzigten vervallen is, wijzigingen moet ondergaan, en met onzen tegenwoordigen landaard, met onze zeden en met onzen kleineren staat in overeenstemming moet worden gebragt. Daaruit zullen wenschelijke bezuinigingen in onze staatshuishouding voortvloeijen, die sommigen meenen, dat eerst na de herziening der grondwet zullen kunnen worden ingevoerd. Eindelijk verwachten wij binnen kort eene herziening der grondwet, daar zij, bij langer uitstel, welligt — waarvoor de waardige afgevaardigde VAN DAM VAN ISSELT eenmaal in de vergadering der Staten-Generaal zijne vrees heeft geuit — *ad calendas graecas* zou kunnen worden verschoven.

P.

Volharding.

(*Ingezonden.*)

Volharding is eene der edelste deugden en die vooral het kenmerk is van den *man*. Zij alléén kan hem, te midden der stormen des levens, doen pal staan, waar het zaak is, godsdienst, vrijheid en wetten, de heiligste belangen der menschheid, te verdedigen. Maar, gelijk de meeste deugden, is zij een midden tusschen twee uitersten; tusschen *zwakke toegevendheid*, die als een riet door den wind heen en weder bewogen wordt, en *hardnekkigheid*, die om geenen prijs op een eenmaal genomen besluit zou terugkomen, al ware zulks bewezen verderfelijk te zijn, die zegt: *het moet er door, al zou 't mij rouwen.* Het onderscheid ligt, zoo het schijnt, hierin: De zwakke *toegevendheid* redeneert niet, maar zwicht *dadelijk*. Zij verliest den moed, ook voor bedreigingen, schoonschijnende beloften of vleijerijen. De *hardnekkigheid* zwicht *nooit*: zij berekent ook niet, maar blijft staan op het eenmaal beslotene, al is het zeker, dat de som van het kwade, dat daaruit te voorschijn zal komen, die van het goede ver overtreft; want, hare *eer*, zegt ze, verbiedt haar terug te keeren. De *volharding* weet vooreerst van geen buigen voor geweld, waar het godsdienstige overtuiging, de regten van het vrije geweten, of zedelijke verpligtingen geldt. Hier is zij *onvoorwaardelijk* standvastig. Ten anderen tracht zij, waar het deze beide hoofdbelangen niet geldt, het meestmogelijke goed met het minstmogelijke kwaad te bewaren, en hare inzigten regelt zij daarnaar. Vindt zij, dat de loop der omstandigheden, die zij niet kan vooruitzien, deze evenredigheid omkeeren, dat haar besluit meer kwaad dan goed, meer na- dan voordeel ten gevolge zou hebben, zoo is zij groot genoeg van ziel, om valsche schaamte te verachten, en zich naar den loop der zaken te schikken. Zien wij nu eens, in toepassing op den staat van ons Vaderland, of het *volharding* dan *hardnekkigheid* zijn zou, langer den kampstrijd voort te zetten.

Het is thans niet maar enkel een oorlog met *Belgie*, dien wij te voeren hebben, maar tegen *Frankrijk* en *Engeland*, die alle onze schepen wegnemen en onzen geheelen zeehandel aan banden leggen. Beide deze mogendheden stelden ons 24 artikelen voor, waarvan verre weg de meesten reeds door onze regering zijn aangenomen. De vraag is nu nog slechts over een kleiner of grooter tolregt op de *Schelde*, een regt van doorvoer door *Limburg*, en of wij eerst de twee kleine nietsbeduidende fortjes *Lillo* en *Liefkenshoek*, *als zijnde Belgisch grondgebied*, zullen ontruimen en dan de schepen en den handel vrij bekomen, dan, of omgekeerd, die vrijlating de ontruiming moet vooraf gaan. Nog meer; de koning van Engeland heeft in 't parlement verklaard, *dat hij het embargo nog niet had opgeheven, omdat het Belgische grondgebied nog niet ontruimd was:* wij mogen dus, indien die monarch zich niet openlijk voor geheel *Europa* als leugenaar en woordbreker wil brandmerken, als zeker stellen, dat op de ontruiming van *Lillo* en *Liefkenshoek* dadelijk de opheffing van het embargo en van de blokkering der kusten zal ophouden, gelijk aan die voorwaarde tevens het ontslag onzer naar *Frankrijk* gevoerde krijgslieden is verbonden. Het is dus mogelijk, wanneer men het *Belgische* grondgebied geheel ontruimd heeft, vrijelijk over de weinige in geschil zijnde punten te onderhandelen, en intusschen de vrije zee weder te genieten. En kan bij *dit* voordeel eenigermate het bezit van twee fortjes, die ons niets baten (de *Schelde* kunnen wij buitendien, in geval van nood, sluiten) en die wij ons toch verbonden hebben, *eenmaal* op te geven, in aanmerking komen?

In alle geschillen, gelijk in alle bedrijven des levens, komt de groote vraag, door de oude wijsheid voorgeschreven, te pas: *ken u zelve; ken* en bereken uwe krachten. Zijn deze krachten genoegzaam, om tegen twee reuzen-mogendheden, als *Frankrijk* en *Engeland*, den strijd vol te houden zonder onze schade en met behoud der hoofdbronnen van ons bestaan: wel nu! dat wij nog langer onze regtvaardige zaak handhaven (want dat het *regt* aan onze zijde is, zal geen *Nederlander* betwisten). Toen in het voorledene jaar het kasteel van *Antwerpen* werd opgeëischt, kon de roem, uit die verdediging te wachten, ons ten prikkel strekken, om op fieren toon *neen!* te zeggen. Doch helaas! waar is hier de roem? Te lande is de *Franschman* heen gegaan, *hier* dreigt ons geen gevaar; maar roemloos worden onze ongewapende koopvaardijschepen genomen. Men spreekt van volharden *om der eere wille*, omdat het tegendeel *vernederend* zijn zou. Maar kan er wel grooter vernedering zijn, dan dat de *Nederlandsche* vlag, om wier verguizing op ééne kanonneerboot te wreeken, VAN SPEYK zijn dierbaar leven ten offer bragt; dat die vlag van alle zeeën verdwijnt, en dat men naar vreemden omziet, om toch *eenigen* handel te kunnen drijven; dat onze havens geen schepen zien binnen vallen; dat onze schepen in de havens van Oost en West, of van den vreemdeling, waar zij eene toevlugt genomen hebben, verrotten? Is dit voldoening aan het onzalige *punt van eer*, hetwelk ons hier tot het ongelijkste *duel* zou drijven, waarin onze ondergang zeker is. Bondgenooten, dat weten wij bij ondervinding, hebben wij niet: *Pruissen*, *Oostenrijk*, *Rusland*, elk zorgt voor zich zelve, niemand voor ons. Zij zijn niet tusschen beiden gekomen, toen *Frankrijk* in *Belgie* rukte en het kasteel wegnam; zij zullen het nog minder doen, nu onze handel en scheepvaart vernield worden, waarbij hunne vlag misschien nog voordeelen kan behalen. Maar, zal men zeggen, rekent gij de deelneming der *volken* in onze zaak voor niets? Een schoone troost! PEEL en ABERDEEN mogen in *Engeland* vrijelijk voor ons pleiten; het baat hun niets, dat weten zij ook wel; en ook de *Pruissische* papieren mogen ten onzen voordeele spreken, zij hebben *niets daarbij te wagen* noch te

verliezen, terwijl wij dagelijks meer den ondergang van den handel, ons levensbeginsel, te gemoet snellen, die zich immers, gedurende den *Engelschen* oorlog van 1781 en later, door het bezigen van *neutrale* vlaggen, in den grond hielp. Men zie daarover de bekroonde verhandeling van den heer OUWERKERK DE VRIES: *over de oorzaken van het verval des Nederlandschen koophandels.*

Doch, zegt menig een, wij hebben, bij ontstentenis van menschelijke hulp, eenen bondgenoot in den Hemel. Verre zij het van ons, eenigermate het godsdienstige geloof te bedroeven: maar dit is toch zeker, dat het regt hier op aarde niet altijd zegeviert, noch het onregt gestraft wordt. De wegen der Voorzienigheid zijn niet onze wegen, noch hare gedachten de onze. De belooning en straf zullen in eene *andere* huishouding plaats hebben. Thans geschieden er geene wonderen meer, en hetgeen sommigen denken, dat God ons thans helpen *moet*, kan zelfs bij teleurstelling nadeelig worden voor het godsdienstige vertrouwen, 't welk zich verder dan tot dit leven moet uitstrekken. Indien er ooit een oorlog gevoerd is tusschen regt, orde, ware vrijheid, aan de eene, en geweld, roofzucht, volksdwingelandij en vernieuwde barbaarschheid aan de andere zijde, het was de oorlog der *Vereenigde Nederlanden* tegen het *revolutionnaire Frankrijk* van 1793 tot 1795, en toch ging daarin niet alleen *Belgie* verloren, maar de Voorzienigheid baande, om zoo te spreken, zekerlijk met de aanbiddelijkste oogmerken, den *Franschen* als 't ware den weg over 't ijs naar het hart van onzen staat, die daarbij zijne onafhankelijkheid verloor. Men wilde onderhandelen en veel afstaan toen het te laat was.

Doch ligt schuilt er onder de volharding eene geheime hoop op eene gebeurtenis, die sommigen, en onder anderen onlangs een zeer geacht en veel gelezen *Hollandsch* Dagblad, meer of min openlijk, als kort aanstaande voorspelde: eene tegenomwenteling in *Belgie*. « Het kan er,» zegt men, « niet langer zoo blijven. De *financiele* nood is ten top, het land in partijen verdeeld, het leger misnoegd, de toestand des Vorsten alles behalve benijdenswaardig.» Het is mogelijk. Om tot op deze nu als zeker verwachte gebeurtenis in ons geheel te blijven, moeten wij dus *niets* afstaan, *niets* erkennen, ons des noods alles met geweld laten ontnemen, in het streelende vooruitzigt, van weldra — onze *Belgische* broeders weder aan 't hart te drukken! Wij vragen niet, of de groote *massa* des *Hollandschen* volks dit ook verlangt, en of het in 't algemeen *wenschelijk*, maar of het *mogelijk* zij? Denkt men, dat het *punt van eer* der korzelige *Franschen* zou kunnen dulden, dat een land, waarover zij zoo veel gesprongen en voor welks revolutie zij [illegible] bres zijn gesprongen, weder aan *Holland* kwam en dat het *koningrijk der Nederlanden* hersteld wierd. *Engeland* — dit is onlangs in 't parlement stellig verkondigd — *Engeland* zal dit ook niet dulden, en dus zou eene tegen omwenteling in *Belgie* slechts dienen om eenen land-oorlog tusschen *Frankrijk* en ons, *bij* den oorlog ter zee te ontsteken, die alle onze hulpbronnen geheel zou uitputten, en misschien, ja waarschijnlijk, ons den geheelen ondergang brouwen.

Wat verliezen wij nu bij de aanneming der *Londensche* eischen van den 31sten December. Niets dan twee kleine, onbeduidende forten, (want de *voorloopige* vrije *Scheldevaart* is toch reeds weder toegestaan) en wij erlangen daarvoor *Venlo* en *Roermond*, met den regter *Maasoever* en belangrijke kolenmijnen. Reeds deze ruiling alleen is grootelijks in ons voordeel, behalve nu nog de terugkomst onzer brave gevangenen, het vrijgeven onzer schepen, de vrijheid der zee en de herstelling der vriendschappelijke betrekkingen met alle onze naburen, en eindelijk de meerdere kans op eene spoedige afdoening der nog zwevende geschillen, die thans door de voorloopige schikkingen wordt vertraagd. Blijft de zaak nog lang in eenen voor ons zoo verderfelijken toestand, zoo verloopt onze geheele handel, die naauwelijks van de slagen van het *Belgische* dwangstelsel begon te herleven, en, het heet *ten behoeve* des handels, om denzelven tegen de mededinging der *Schelde* te vrijwaren. Zullen wij dien met wortel en tak doen vergaan, even als NAPOLEON in zijn *continentale* stelsel; dat, ja, eindelijk *Engeland* zwaar zou benadeeld, doch eerst het vasteland in den grond geboord hebben. — Zonder wijze toegevendheid van onze zijde, is thans aan geene verbetering van onzen toestand te denken.

Als uw buurmans huis brandt, is het tijd uit te zien.

De gevoelens, aan den dag gelegd in het artikel, onder het opschrift: *de Nota, van* 14 *Februarij*, opgenomen in de Arnhemsche Courant van den 2den Maart ll., No. 27, vinden gewisselijk, in de ruimste mate, bijval, niet alleen bij alle weldenkende Noord-Nederlanders, maar bij ieder, tot welk volk hij ook behoore, die nog regt van onregt weet te onderscheiden, en, bij eerbied voor het eerste, eenen geregten afkeer van het laatste in zijnen boezem voedt.

Gloeijen moet men, in de daad, van verontwaardiging, wanneer men ziet, dat *Engeland* en *Frankrijk* het niet eens meer noodig achten hunne overmoedige dwingelandij jegens *Noord-Nederland* te bewimpelen, maar, even als bestond er geen denkbeeld van regt of onregt meer, schaamteloos van *Noord-Nederland* eene lijdelijke gehoorzaamheid aan de onregtvaardigste voorschriften durven vergen, en, tot loon daarvan, aanbieden de teruggave van den schandelijksten en wederregtelijksten roof, die ooit, door het eene volk jegens het andere, gepleegd is, en het ontslag van weggevoerde krijgslieden van een volk, waarmede men voorwendt niet in oorlog te zijn, die men geene krijgsgevangenen kan noemen, en voor welke men, bij alle onbeschaamdheid, nog niet eens eene voegzame benaming heeft kunnen uitvinden, en dit voorstel doen verzeld gaan van eene bedreiging van nieuwe en meer beslissende gewelddadigheden, indien *Noord-Nederland* niet gedwee de *bevelen* dier geweldenaren opvolgt; terwijl de overige, zich noemende groote mogendheden, door lijdelijk de uitoefening van zulk eene onregtvaardigheid en geweld te aanschouwen, die het in hunne magt stond te keer te gaan, daaraan hunne meer of minder uitdrukkelijke goedkeuring hechten, en alzoo medepligtigen worden aan het reeds bedreven, en verder te bedrijven, onregt.

En wat doet nu de zoogenaamde groote mogendheden zulk een onregt bedrijven, en daaraan, in mindere of meerdere mate, deel nemen? Is het genegenheid jegens *Belgie*? Is het afkeer van *Noord-Nederland*? Geen van beide; het is niets anders dan de zucht om hunne eigene verschillende belangen, zonder onderlinge botsing, te regelen en te bevorderen, waarbij de belangen van *Noord-Nederland* en van *Belgie* en als een niets geacht worden, én niet in aanmerking komen, dan alleen voor zoo verre dezelve middelen zijn, om de eigen bedoelingen der groote mogendheden, ter regeling hunner verhouding onder elkander, te bereiken, zonder dat zij, tot dat einde, de wapenen tegen elkander behoeven aan te grijpen; met andere woorden: het is de bedoeling der groote mogendheden, om, met ontwijking van eenen onderlingen oorlog, *onder zich*, een zeker evenwigt vast te stellen en zoo *onder zich* eenen staat van vrede te bevestigen, met opoffering der belangen zoo wel van *Belgie* als van *Noord-Nederland*, in zoo verre dit door hen daartoe dienstig wordt geacht, zonder daarbij het regt dier landen in het minst in aanmerking te nemen, en zonder te letten op het regt van *Noord-Nederland* als een' souvereinen staat, of van deszelfs Koning als een' souvereinen vorst. Maar al te duidelijk ontwikkelen de groote mogendheden een plan van een Europisch staat[illegible] van het regt gesteld wordt, en waarbij die magtigen, niet hun regt (want van regt hebben zij geen denkbeeld meer) maar hunne magt onderling eerbiedigende, de overige staten van *Europa* niet beschouwen als hunne gelijken in natuur en wezen, maar als wezens van eene mindere natuur, die geene regten hebben, maar, even als de dieren aan den mensch, aan hunne willekeurige beschikking onderworpen zijn. Zij alleen zijn de souvereine staten van *Europa*.

« Als uw buurmans huis brandt, is het tijd uit te zien!» zegt een oud vaderlandsch spreekwoord. *Als uw buurmans huis brandt, is het tijd uit te zien!* roep ik aan al de kleine mogendheden van *Europa* toe; hetgeen gijlieden aan *Noord-Nederland* en aan *Belgie* ziet gebeuren, wordt ligtelijk, een volgend jaar, uw eigen lot! Waant niet bescherming van uw eigen regt bij de groote mogendheden te vinden; het voorbeeld hunner behandeling van *Noord-Nederland*, hetwelk zij schaamteloos beleedigen en berooven, omdat het niet, gedwee op hun *bevel*, zijne onmiskenbare regten wil afstaan, en van het nietige en magtelooze *Belgie*, hetwelk zij tot een' *quasi* souvereinen staat hebben verheven, terwijl zij het aan de lijdelijkste gehoorzaamheid onderworpen en tot volslagen nietigheid gedoemd hebben, moet u die hoop geheel benemen, en u overtuigend doen zien, dat zij aan de kleine mogendheden geene regten toekennen, of, wat op hetzelfde neêrkomt, zich, waar dit met hunne baatzuchtige bedoelingen zoo uitkomt, niet gebouden achten aan de verpligting om die regten te eerbiedigen

Als uw buurmans huis brandt, is het tijd uit te zien! Wanneer de groote mogendheden, ter uitoefening van een aangematigd, opper[illegible] geweld over de kleinere staten, hunne magt vereenigen, dan vordert [illegible] billijk belang der kleinere staten, zich ook, in tijds, aan elkander [illegible] sluiten en hunne krachten te vereenigen tegen dat geweld, om niet, een na den ander', tot den staat van lijdelijke gehoorzaamheid [illegible] groote mogendheden te worden gebragt, cijnsbaar te worden [illegible] aan hunne belangen, en zich, naar derzelver willekeur, verhe[illegible] deeld of vernietigd te zien. Geen staatsverbond zou, in dit o[illegible] regtvaardiger en meer doelmatig zijn, dan een verbond, van [illegible] *ne staten van Europa* tegen de aanmatigingen der groote [illegible] den, en ter bewaring van het souverein regt der kleine [illegible] het, door de groote mogendheden, met verguizing van dat [illegible] oefend wordend geweld; want waarlijk, het geldt hier niet [illegible] *Nederland* en *Belgie*, maar het geldt hier de vraag of het [illegible]

feits-regt der kleinere zoo wel als der grootere staten al dan niet behoort te worden geëerbiedigd, en of de groote mogendheden, al dan niet, naar willekeur, over de kleinere staten mogen beschikken? Zelfs *Belgie*, zoo het zijn waar belang kende, zoo het wenschte, in waarheid eenen souvereinen staat te worden en te blijven, moest zich haasten zijne verschillen met *Noord-Nederland*, *buiten tusschenkomst den groote mogendheden*, door eene redelijke schikking, die het, met *Noord-Nederland*, dat niets dan eene scheiding op regtvaardige en billijke voorwaarden, begeert, gemakkelijk zou kunnen vinden, te beëindigen, en een der eerste deelnemers in het verbond der kleine staten te worden, om ontheven te worden van den staat van *curateele*, waarin het nu gehouden wordt, en ontslagen van de geregte vrees, om eerlang te worden verdeeld, of als een wingewest aan *Frankrijk* te worden toegevoegd. Ik zou hiervan meer kunnen zeggen, zoo niet het bestek van een dagblads artikel mij drong te eindigen. Ik sluit dus hier, met, aan alle kleine staten van *Europa*, in ernstige overweging te geven, dat, zoo zij niet, door een gemeenschappelijk verbond, zich vereenigen om paal en perk te stellen aan de, hun regt verguizende, dwingelandij der groote mogendheden, waaraan *Noord-Nederland*, tot nu toe alleen, zoo luisterrijk weêrstand heeft geboden, zij, binnen korten tijd, zullen ophouden souvereine staten te zijn, en, welken naam men hun ook laten moge, in de daad, niet anders zullen zijn dan, onder de groote mogendheden verdeelde provincien, die slechts de bevelen zullen te volgen hebben, welke het eigenbelang der groote mogendheden hun zal voorschrijven; iets wat zij nu nog door vereende en ernstig aangewende pogingen, onder Gods hulp, in hunne magt hebben te verhoeden, en waartoe een congres van *kleine* mogendheden welligt de eerste doelmatige stap zou zijn.

§. § §.

Overzigt.

De staatkundige wereld blijft met regt eene leerschool voor den wijsgeerigen opmerker. Waar hij zijne naspeurende blikken henen wendt, overal vindt hij overvloedige stof tot nadenken, tot toekomstige berekeningen en tot gevolgtrekkingen. Maar hoeveel te meer dan niet, zoo als diezelfde wereld zich thans aan het bespiegelend oog voordoet, en wel als eene kringvormige zamenvoeging van tooneelen, waarop zonderlinge kluchten, maar ook belangwekkende drama's en treurspelen, door tooneelspelers van onderscheidene bekwaamheid of verdiensteloosheid, tot billijke verwondering van vele bedaarde aanschouwers, met toejuiching of algemeene afkeuring, vertoond worden; en dat wel in dien voege, dat, even als al het ondermaansche aan gedurige gedaante-verwisseling onderworpen is, zich ook zoodanig de genoemde vertooningen beurtelings afwisselen, zoodat men dikwijls op dezelfde plaats heden over deze of gene voorstelling lacht, waar men morgen grondige reden heeft, om zijn geschokt gevoel den ruimen teugel te vieren en den boezem lucht te geven in tranen.

Roepen wij slechts voor onze verbeelding de eerste dagen der Belgische revolutie terug; wat leverden de tooneelvertooningen aldaar ons toen anders op dan eene aaneenschakeling van blijspel-voorstellingen, die het opgewonden volk deden schaterlagchen om derzelver vreugdewekkende zamenstelling en *glorieuse* uitvoering. Hoe vond er het nieuw gemonteerde kluchtspel: *vrijheid*, *gelijkheid* en *broederschap*, geene uitbundige toejuiching! Hoe scheen de geheele Natie er in een *corps de ballet* herschapen, in bonte kringen dansende en zingende om den overal met zwier opgerigten vrijheidsboom. En nu: welke staatkundige tooneel-vertooningen zien wij er heden aan de orde van den dag? drama's van droevigen zin; treurspelen van onderlinge verdeeldheid, van klagten en klimmende ontevredenheid; maar vooral ook van hevigen oppositie-geest jegens het zoogenoemde volks-gouvernement. Van dit laatste, onder anderen, heeft de laatste helft der vorige maand, waarop wij thans, bij een vlugtig staatkundig overzigt, het oog gevestigd houden, op nieuw de sprekendste blijken opgeleverd, bij de debatten in de Belgische kamer over de zaak van den beruchten NIELLON; terwijl de partijzuchtige dagbladen ons dagelijks van het overige de duidelijkste proeven opleveren.

Maar niet alleen *Belgie*, ook *Frankrijk* geeft ons bij voortduring de overtuiging, dat het maatschappelijk leven daar, waar staatkundige twistgezindheid en verdeeldheid heerschen, alles behalve ongestoord en vreedzaam genot aanbrengt. Hoezeer in allen opzigte hemelsbreed in oorzaken van de Belgische revolutie verschillende, zijn de grondslagen der Fransche omwenteling echter tot hiertoe nog verre van toereikend, om den geest van verdeeldheid en woeling geheel tot onderwerping aan de bestaande orde van zaken te brengen, die telkens weder nieuw voedsel zoekt in zamenscholing en voortplanting zijner, tegen het gevestigde regerings-bestuur, vijandige bedoelingen. Getuige de gedurige oprigting van genootschappen in den republikeinschen, roijalistischen of ultra-liberalen zin, of, zoo als wij, nog kort geleden, uit de nieuwsbladen gezien hebben, met het, op zich zelve genomen, edele doel, ter uitbreiding van beschaving, maar heimelijk met het bepaalde oogmerk, om zielen en harten te winnen voor eene meer stelselmatige en uitgebreider oppositie-partij. Getuige de van gedurige hatelijkheid doorzulte toon der meeste journalen, wier getal schier dagelijks met nieuwe vermeerdert. Getuige de in het licht verschijnende schriften van voorname, maar tegen het gouvernement en deszelfs handelingen altijd ijverende schrijvers, onder welke de met roem bekende CHATEAUBRIAND eenen eersten rang bekleedt, wiens laatst verschenen brochure: *over de gevangenschap der hertogin van Berry*, schoon hem, naar veler zeggen, eene winst van 50,000 franken opgeleverd hebbende, hem andermaal, schoon vrijgesproken, aan geregtelijke vervolgingen heeft blootgesteld. Getuige eindelijk de hernieuwde onlusten te *Lyon*, en die onstuimige, ja dikwerf in het bespottelijke vallende debatten in de kamer der volksvertegenwoordigers, waartoe de beraadslagingen over het budget, thans nog aan de orde van den dag, gedurende de laatste veertien dagen, weder zoo veel overvloedige stof hebben opgeleverd, en LAFAIJETTE, BELET en anderen de noodige bouwstoffen hebben aangebragt bij de discussien over de vermindering der uitgaven voor de nationale garde, de vermindering van het tractement van den aartsbisschop, den staat van beleg, het huwelijk der priesters, enz. —

Staaft dit alles het boven aangevoerde niet, dat ook daar staatkundige blij- en treurspel-vertooningen zich onafgebroken blijven afwisselen, en het algemeen er zich door een' geest van onbestendigheid en veranderingszucht blijft kenmerken, die de heilzaamste lessen voor den opmerkzamen beschouwer oplevert?

En als wij dan onze blikken op het niet min verdeelde *Engeland* vestigen, en de onlusten nagaan, in het diep beklagenswaardige *Ierland* met tijgerwoede uitgebarsten; onlusten, wier beteugeling en uitroeijing het Britsche gouvernement met genoegzaam algemeene goedkeuring van hooger- en lagerhuis, gereed staat te bewerkstelligen, — is *Engeland* in ons oog dan ook geen tooneel, waar een allerbloedigst treurspel, het drama der zoo hoog geprezene parlements reforme, heeft vervangen; een treurspel, dat duizende aanschouwers en spelers reeds bittere tranen doet schreijen en verder zal doen storten? Het moge zich met *Frankrijk* op eene vreemd-broederlijke wijze verbonden hebben, om de volken van het vaste land aan beider staatkundigen zegewagen te kluisteren, en, door zamenvoeging van magt, der overige mogendheden van *Europa*, zoo veel mogelijk, de wet voor te schrijven: inwendig lijden beide rijken aan eenen kanker, wier genezing tot de moeijelijkste en gevaarlijkste kunstbewerkingen der staatkundige chirurgie behoort.

Maar wij merkten ook onlangs, niet zonder grond, op, dat de politieke wereld, voor het grootste gedeelte, eene *revolutie*-eeuw beleeft, wier voleinding het scherpst vooruitberekenend vernuft niet kan doorzien. De laatste veertien dagen hebben ons daarvan nieuwe proeven getoond uit eene nieuw ondekte zamenzwering en daarop gevolgde gevangenzetting in de Rijnprovincien; uit het nog bestendig voortduren der onlusten te *Jena*; het ernstiger aanzien van den opstand in *Bosnie*; de voortdurende verdeeldheid en partij-woede in *Spanje*; den beslisten tegenstands-zin in *Zuid-Carolina*, in weerwil der krachtige vertoogen van den voorzitter der Amerikaansche staten; zonder te herhalen, wat wij dienaangaande reeds met betrekking tot *Frankrijk*, *Engeland* en *Belgie* hebben aangevoerd.

Op de vraag echter, of, niettegenstaande deze onwedersprekelijke daadzaken, zich ook hier en daar geene sporen van eenen anderen, beteren tijd opdoen, moeten wij, wat het buitenland betreft, een hoopvol, en wat ons eigen land aangaat een bevestigend antwoord geven. Indien het, door den baron VAN GAGERN, in de staten-vergadering van het groothertogdom *Hessen*, opgehangen tafereel van *Duitschland*, en wel met name van *Baden*, *Hessen*, *Nassau*, *Oostenrijk* en *Pruissen*, geenszins aan overdrevenheid mank gaat, dan vereenigt daar, even als in *Nederland*, een onverbreekbaar verbond vorsten en volken aan elkander; dan acht men daar, even als in *Nederland*, van het behoud dier eenheid het wezenlijke volksgeluk alleen afhankelijk; dan klom nooit in eenig land de algemeene welvaart tot hoogeren trap dan thans in genoemde oorden; dan leeft de boerenstand, die gewigtige en onontbeerlijke stand, en, even als in *Nederland*, in eenen hoogstwenschelijken staat van zelfstandigheid en vrijheid en wordt er op de doeltreffendste wijze voor hooger en lager onderwijs gezorgd; dan staat *Engeland*, in verhouding tot genoemde oorden, te dien opzigte, verre ten achteren; dan is de staatsschuld er de gematigdste en dragelijkste; dan bloeijen kunsten en wetenschappen er, even als in *Nederland*, in vollen luister; dan bestaat daar, even min als in *Nederland*, geene zoodanige grondkwaal, welke het menschelijk verstand niet zou kunnen verhelpen; dan vindt men daar, even min als hier, noch een *Ierland*, noch eene *Vendee*, noch een *Polen*, noch godsdienst-twisten, noch partij-woede; dan voedt men daar, even als hier, de gegronde hoop, om de bestaande teleurstellingen en onvervulde verwachtingen, door inspanning van gezamenlijke krachten, zegenrijk te boven te komen.

Dezelfde hoop, schoon aanvankelijk op eenen anderen grondslag rustende, doet zich in *Griekenland* op, waar de aankomst van den nieuwen Koning eenen gunstigen invloed op den volksgeest belooft. Door eene verstandige opvoeding en eigendommelijk voortreffelijke hoedanigheden, schijnt Koning OTTO door velen als den geschiktsten Vorst beschouwd te worden, om dat ongelukkige land eenen hoogstnoodigen staat van orde en vrede te verzekeren, waarvan het, sedert den bloedigsten van alle opstanden, en gedurende zoo vele jaren, versteken is geweest. Mogt het waar zijn, dat de Grieken zich voortaan, na zoo veel herhaalde treurspel-vertooningen, zullen kunnen blijven verheugen in het opvoeren van een algemeen volks-blijspel, van zulk eenen genoegen kweekenden aard, dat het de tranen, vroeger bij stroomen gestort, voor altoos doet vergeten!

In het Oosten zien wij dien gelukkigen tijd nog niet ter kimme rijzen. Ofschoon de jongste berigten ons vredelievende gezindheden genoeg van MEHEMED-ALI mededeelen, en het zich laat aanzien, dat de toestand van den eenmaal zoo gevreesden, maar thans merkelijk verzwakten Sultan, door de voorloopige bemoeijingen van *Rusland*, *Oostenrijk* en *Engeland*, gewenschter uitzigten aanbiedt: de met kracht en goed gevolg doorgezette pogingen van den Egyptenaar, zijn, onzes inziens, nog te veel in strijd met de door hem, naar men stellig verzekert, verklaarde zucht tot onderwerping aan de eischen der Porte, om de bestaande oneenigheden reeds als genoegzaam tot effenheid gebragt te beschouwen. Wij hebben in de laatste helft van Februarij bij beurte gezien, hoe de berigten van vrede en oorlog, van hoop en vrees zich gedurig afwisselen, en met hoeveel binnenlandsche moeijelijkheden de waarlijk verlichte en beschaafde Groote Heer te kampen heeft, niettegenstaande zijne proefondervindelijk gestaafde zucht, om zijne onderdanen eenen beteren geest in te boezemen, dan hen tot hiertoe bezielde.

En wat is, eindelijk, de slotsom van dit overzigt, met betrekking tot ons eigen dierbaar Vaderland? Zijn wij, sedert de laatste helft der verloopen maand, vooruitgegaan op den weg der staatkundige onderhandelingen? Volgens sommige geruchten, neen, volgens sommigen ja. Alles blijft nog met den ondoorzienbaren voorhang der onzekerheid bedekt; alles hangt nog aan den zijden draad der Anglo-Gallische politiek; alles doet ons nog dobberen tusschen hoop en vrees: en niettegenstaande dit alles blijft dezelfde goede geest de harten van het Nederlandsche volk met moed en standvastigheid bezielen; in weerwil van dit alles houdt ons staatscrediet zich onafgebroken en voorbeeldeloos staande, heeft er, in plaats van daling, rijzing onzer fondsen plaats gehad: zóó zelfs, dat men over die rijzing, na den intogt der Franschen in *Belgie*, na den aanval der Antwerpsche citadel, na derzelver verovering, na de voortdurende nadeelen, ons door het Anglo-Gallische bondgenootschap toegebragt, na de ongunstige nota, in- en buitenlands verbaasd staat, terwijl het Nederlandsche gouvernement met regt kan gezegd worden op den stand van den algemeenen vrede eenen beslissenden invloed te blijven uitoefenen.

Reikhalzend echter wenschen wij, dat de nieuw ingetreden maand een einde zal maken aan dat onzekere en ons in den afloop van een staatkundig drama zal doen juichen, welks opvoering ons reeds zoo veel opofferingen gekost heeft.

Letternieuws.

Wij meenen ons niet genoeg te kunnen haasten met de aankondiging van een allernuttigst werk, waarvan de opbrengt tot een hoogst edel doel zal worden aangewend. Wij bedoelen: *De Scheepvaart, of eene duidelijke voorstelling van zaken, die daarop betrekking hebben, of er mede in verband staan*, door WILLEM VAN HOUTEN, dat voor eenige dagen, *ten behoeve der dapperen, die op de citadel van Antwerpen en onze vloot in den edelen strijd voor Vorst en Vaderland verminkt zijn geworden*, bij den heer F. S. STERK te *Breda* van de pers gekomen is. Allernuttigst zal gewis toch ieder Nederlander noemen eene onderneming, die strekken moet, om onzen landgenooten een volkomen overzigt te geven van eene der hoofdbronnen van ons volksbestaan en hun naauwkeurig bekend te maken met al wat daartoe betrekking heeft. Dat werk, waarin ons niet alleen eene beschrijving gegeven wordt van het minste touwtje, dat aan boord van een schip te vinden is, maar dat zelfs ook over de soortelijke zwaarte der hout-, metaal-, steen- en aardsoorten en de vloeistoffen, die met de scheepvaart in verband staan, handelt; durven wij dan ook gerustelijk een onmisbaar handboek voor alle zeevarenden noemen. Ook voor dichters, schilders en andere beoefenaars van schoone kunsten, die hunne beelden of allegoriën uit de scheepvaart willen ontleenen, kan het niet onbelangrijk zijn; terwijl menige beoefenaar der taalkunde daarin de uitlegging zal vinden van onderscheidene, hem voorheen onbekende zeetermen.

Met eene zeer fraaije letter en op velin papier gedrukt, levert dit werkje alzoo volstrekt alles, wat men, op den titel afgaande, zoude kunnen wenschen, zoo als men dadelijk zal ontwaren bij de inzage der vooraangeplaatste *Alphabetische lijst van voorwerpen en zaken, waarvan in het werkje gesproken wordt of die er in beschreven zijn*, welke lijst tien, in drie kolommen gedrukte, bladzijden beslaat, en waarop men niet vruchteloos iets, betreffende de scheepvaart, zoeken zal. Wij verwonderen ons dan ook niet, dat Z. K. H. onze Prins Veld-Maarschalk den schrijver geredelijk toegestaan heeft, zijnen arbeid aan hoogstdeszelfs zoon, Prins WILLEM FREDERIK HENDRIK, adelborst der eerste klasse in Z. M. zeedienst, op te dragen, en deze vergunning (welke zeker niet dan na inzage van eenige afgedrukte bladen, en na raadpleging met deskundigen over de waarde des werks, zal verleend zijn) gevoegd bij het denkbeeld, dat de penningen, ter aankoop daarvan besteed, tot lafenis van onze in den strijd voor *Neêrlands* regten verminkte landgenooten verstrekken zullen, moeten, onzes inziens, iederen Nederlander, die in eenige betrekking tot de scheepvaart staat, reeds genoegzaam aansporen om zich dit werk aan te schaffen, zonder dat onze verdere aanprijzing daartoe noodig zij. Alleen meenen wij nog te moeten zeggen, dat de drie achter het werk gevoegde platen, een koopvaardij-fregat in onderscheidene standen voorstellende, niet weinig de waarde van het boek verhoogen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.